

ÖĞRETMEN ADAYLARININ DRAMA DERSİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

*Mehtap KARACİL**



Geliş Tarihi: 25.03.2021

Kabul Tarihi: 21.04.2021

Atf Bilgisi: Hars Akademi
Uluslararası Hakemli Kültür-
Sanat-Mimarlık Dergisi

Sayı: 7

Sayfa: 281-289

Yıl: 2021

Dönem: Haziran

Özet

Bu araştırmanın amacı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören öğretmen adaylarının drama dersiyle ilgili görüşlerinin belirlenmesidir. Çalışmada olgubilim (fenomonolojik) araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı'nda 3. sınıfta öğrenim gören 10 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu öğretmen adayları uygun durum örnekleme tekniği kullanılarak seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılmıştır. Verilerin analizi noktasında betimsel analizden yararlanılmıştır Mülakatlar sonucunda elde edilen bulgular tematik olarak kategorilendirilmiş, tablolar halinde sunulmuş ve öğretmen adaylarının görüşleriyle desteklenmiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde, drama dersinin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarının kişisel gelişimlerinde özellikle kendilerine güvenmede, iletişim becerilerinin gelişmesinde, duygudaşlık ve sosyal becerilerini geliştirmeleri yönünde önemli olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Bulgulardan elde edilen verilere göre, drama dersinin rehberlik ve psikolojik öğretmen adaylarının kişisel gelişimlerinde olumlu etki gösterdiği, özellikle drama dersinin lisans ilk sınıflarından itibaren alanında uzman kişiler tarafından verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Drama, Rehberlik ve Psikolojik Danışman, Öğretmen Adayları

* Dr. Öğr. Üyesi., Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Bayburt, mehtapkaracil@bayburt.edu.tr / ORCID: 0000-0002-2765-5168.

ANALYSIS OF TEACHER CANDIDATES 'OPINIONS ABOUT THE DRAMA COURSE

*Mehtap KARACİL**



First Received: 25.03.2021

Accepted: 21.04.2021

Citation: Hars Akademi
International Refereed Journal of
Culture-Art-Architecture

Issue: 7

Pages: 281-289

Year: 2021

Session: June

Abstract

The aim of this study is to determine the opinions of teacher candidates studying in the department of guidance and psychological counseling about the drama course. Phenomenological research method was used in the study. The study group of the study consists of 10 teacher candidates studying in the 3rd grade in the department of guidance and psychological counseling. These pre-service teachers were selected using the appropriate case sampling technique. Semi-structured interview technique was used as data collection tool. Descriptive analysis was used at the point of data analysis. Findings obtained as a result of the interviews were thematically categorized, presented in tables and supported with the opinions of pre-service teachers. When the analysis results were examined, it was found that the drama lesson was important in the personal development of the guidance and psychological counseling teacher candidates, especially in their self-confidence, in the development of communication skills, and in their development of empathy and social skills. According to the data obtained from the findings, it was concluded that the drama lesson had a positive effect on the personal development of the counseling and psychological teacher candidates, especially the drama lesson should be given by experts in the field starting from the first years of undergraduate program.

Keywords: Drama, Guidance and Psychological Counselor, Teacher

* Asts. Prof., Bayburt University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Bayburt, mehtapkaracil@bayburt.edu.tr / ORCID: 0000-0002-2765-5168.



Giriş

Drama, öğretmen adaylarının temel becerilerinin geliştirilmesinde önemli derslerden biri olarak görülebilir. Nitekim, ders kapsamında öğretmen adaylarının kişisel, sosyal, mesleki gibi birçok alandaki yeterliklerinin geliştirilmesi hedefleri arasında yer almaktadır. Drama dersi öğrenme sürecinde bireylerin özgüvenini, iletişim becerisini, yaratıcı düşünme becerisini, empati becerisini, eleştirel düşünme becerisini vb. becerilerini geliştirebildiği gibi gizil güçlerinin farkına varabilmelerini de sağlamaktadır (Sağlam 2004). Bu bağlamda, öğretmen adaylarının drama noktasında üniversitede iyi eğitim almaları onların hizmet içinde başarılı uygulayıcılar olmaları açısından önem arz ettiği söylenebilir.

Öğretmenlerin hizmet içinde göstereceği performansın niteliği üniversitede aldıkları eğitimin niteliği ilişkili olabilir. Bu sebeple öğretmen adaylarının bu süreçte kazandığı yeterlikler, kişisel ve mesleki yaşantılarında önemli yere sahiptir (Yeşilyurt 2013). Drama bireyin çok yönlü gelişimine büyük oranda katkı sağlayabilir. Bu nedenle, eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarının kişisel, mesleki, duyuşsal gibi birçok alanda nitelikli gelişimi hususunda drama öne çıkabilmektedir. Drama yapan bir öğretmen adayının atılganlık becerileri gelişebilir, kendini daha iyi ifade edebilir, farklı fikirler ortaya koyabilir ve farklı fikirlere saygı ile yaklaşabilir, iletişim becerilerini ve algılarını geliştirebilir. Bunlar, aynı zamanda dramanın amaçları kapsamında da düşünülebilir.

Bireyin kendini ve başkalarını fark etmesi, empati becerisini geliştirmesi, kendi gizil yönlerinin farkına varması, üretken ve kritik düşünme becerisini kazanması, ekip olarak çalışma yeteneği kazanması, öz güven kazanması, iletişim becerilerinin güçlendirilmesi, hayal gücü ve yaratıcılığını güçlendirebilmesi, karar verme becerilerini geliştirmesi, problem çözme becerilerini geliştirmesi dramanın genel amaçlarındandır (Adıgüzel 2013; Köksal 2007; Üstündağ 2004; San 2003). Drama sürecinde birey aktif bir yaşantı içerisinde kendi farklı yanlarını keşfetmekte, kendine yetebilmekte, etkili iletişim kurabilmekte, demokratik duygu, tutum ve davranışlar kazanabilmekte ve eleştirel düşünebilmektedir (Adıgüzel 2013; Körükçü 2015).

Üstündağ (2006), eğitimde kullanılan dramanın öncelikli yararının bireyin kendini gerçekleştirmesine zemin hazırlaması olduğunu belirtmiştir. Drama yapanlar, yaşama dair tecrübe edinmiş olur. Drama bireyin olarak inceleme, sorgulama,

keşfetme, bilgiyi üretme gibi uygulamalara olanak vererek, öğrenme yollarının gelişimine katkı sağlayabilir. Bu bağlamda, drama grupla yapılan bir etkinlik olduğu için bazı (akran öğrenimi ve sosyal öğrenmesi gibi) stratejileri doğal bir şekilde ortaya koyabilir (Epeçacan 2012; Güven 2009). Kısaca eğitimde drama, bireylerin hem kişisel hem de mesleki gelişimine katkı sağlayarak birçok becerisini (iletişim, öz güven, öz saygı, empati, gizil gücü fark etme, öz değerlendirme vb.) geliştirmektedir. Drama dersiyle gelişen bu beceriler MEB'in öğretmen yetiştirme programlarında, öğretmenlerde bulunması gereken yeterliklerle uyumaktadır (Köksal-Akyol 2003; MEB, 2012; Yeğen 2003). Drama ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, Davis (1987) dramanın yaşlı yetişkinlerin öz güvenini arttırdığını ve onların kişisel ve toplumsal gelişimini pozitif yönde etkilediğini tespit etmiştir. Antepli, Haktanır ve Cihangir (2000) çalışmalarında, drama uygulamalarının, yetişkinlerin benlik gelişimleri üzerinde olumlu etkileri olduğunu tespit etmiştir. Freeman (2000) de 3 ve 4. sınıf üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada drama dersinin öğrencilerin öz güvenlerini geliştirdiğini ifade etmiştir

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğretmen adaylarının drama dersiyle ilgili görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaç kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

1. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarına göre drama dersinin avantajları nelerdir?
2. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarına göre drama dersinin günlük yaşantısına sağladığı yararlar nelerdir?
3. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarının drama dersinin geliştirilmesine yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Drama dersinin eğitim öğretim sürecinde ders olarak verilmesi bireylerin özgüven, kendi potansiyelinin farkına varma, etkili iletişim, yaratıcı düşünme, empati kurabilme, eleştirel ve yansıtıcı becerilerin gelişiminde önemli katkı sağlayacaktır (Sağlam, 2004). Bu bağlamda eğitim sistemi içinde görev alan, rehber öğretmenlerin, kişisel ve mesleki yönden kendilerini geliştirmeleri önem arz etmektedir. Uygulamalı

bir ders olan drama dersi öğretmenlerin kişisel ve mesleki yönden gelişimine katkı sağlar. Rehber öğretmen adaylarının kişisel ve mesleki açıdan kendilerini geliştirebilmesi için uygulamalı derslere aktif katılmaları gerekmektedir. Bu kapsamda rehberlik ve psikolojik danışman öğretmen adaylarının drama dersine yönelik görüşlerinin incelenmesi önemlidir.

Yöntem

Olgubilim araştırma yöntemi, insanların sahip olduğu tecrübeler, bakış açıları ve karşılaştığı durumlar gibi olguları esas alır (Şimsek, Yıldırım 2011). Olgubilim (Fenomenolojik) araştırmalarının amacı bireylerin deneyimlerinden yola çıkarak hayata karşı bakış açısı kazandırmaktır (Johnson, Christensen 2014: 383). Bu araştırmada da, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören öğretmen adaylarının drama dersine ilişkin sahip olduğu düşünceler ortaya çıkarılmaya çalışıldığı için olgubilim (fenomenolojik) araştırma yöntemi benimsenmiştir.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı'nda 3. Sınıfta öğrenim gören 10 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu öğretmen adayları uygun durum örnekleme tekniği kullanılarak seçilmiştir. Öğretmen adaylarının 5 i kız 5 i erkek öğrencidir. Öğrencilerin yaşları 19 ile 22 arasında değişmektedir.

Veri Toplaması ve Analizi

Mülakat nitel araştırmalarda oldukça sık kullanılan veri toplama araçlarından (Şimsek ve Yıldırım, 2011). Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılmıştır. Mülakat sorularının hazırlanmasında uzman incelenmesinden ve pilot uygulamadan yararlanılmıştır. Bu kapsamda hazırlanan taslak mülakat soruları uzman incelemesine sunulmuş ve uzmanlardan gelen dönütler çerçevesinde sorular düzenlenmiştir ve bir Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adayıyla pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamanın ardından mülakata son şekli verilmiştir.

Bu araştırmada nitel analizlerde uygulanan temel analiz biçimlerinden biri olan betimsel analiz kullanılmıştır (Ekiz 2009). Bu bağlamda betimsel analiz sürecinde yarı

yapılandırılmış mülakatta kullanılan sorular temaları oluşturmuş olup kodlamalar yapılmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde mülakatlardan elde edilen verilerin analizinden ulaşılan bulgulara yer verilmektedir.

3.1. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarına göre drama dersinin avantajları nelerdir?

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğretmen Adaylarının Drama Dersinin Avantajlarına Yönelik Görüşleri	Katılımcılar	Frekans
İletişim becerilerini geliştirir.	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10	10
Sosyal becerileri geliştirir.	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10	10
Empati becerilerini geliştirir.	K2, K3, K4, K5, K9, K10	6
Özgüveni artırır.	K1, K3, K8, K9, K10	5
Psikolojik iyi oluşu geliştirir.	K1, K2, K4, K7	4
Hayal gücünü geliştirir.	K5, K6, K9	3
Benlik saygısını geliştirir.	K2, K3, K5	3
Psikomotor gelişimi sağlar.	K9, K8	2

Tablo 1: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğretmen Adaylarının Drama Dersine Yönelik Görüşleri

Tablo 1'e bakıldığında, öğretmen adaylarının drama dersine ilişkin olumlu görüşler görülmektedir. Bu bağlamda, öğretmen adayları drama dersinin iletişim kurmalarına, sosyalleşmelerine, empati kurmalarına, özgüvenlerini geliştirmelerine, psikolojik iyi oluşlarını arttırmalarına, hayal gücü ve benlik saygısını geliştirmelerine ve psikomotor gelişime katkı sağladığını belirtmektedir.

3.2. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarına göre drama dersinin günlük yaşantılarına sağladığı yararlar nelerdir?

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarının	Katılımcılar	Frekans
--	--------------	---------

drama dersinin günlük yaşantılarına sağladığı yararlar ile ilgili görüşleri		
Sosyal ortamda rahatlık	K1, K2, K3, K5, K6, K7, K8, K9, K10	9
Günlük yaşamda kolay iletişim	K1, K2, K3, K4, K6, K7, K8, K9, K10	9
Espiri yapma kabiliyeti	K3, K5, K6, K7, K4	5
Karar alma becerisi	K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10	8
Kendinin farkına varma	K2, K3, K5, K6, K7, K8, K9, K10	8
Duygularını rahat ifade etme	K1, K2, K3, K5, K6, K7, K8,	7
Romantik ilişkilerde özgüven	K3, K4, K5, K6, K7, K9	6
Farklılıklara saygı	K1, K2, K3, K4	4

Tablo 2: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarının drama dersinin günlük yaşantılarına sağladığı yararlar ile ilgili görüşleri

Tablo 2'ye bakıldığında, öğretmen adaylarının drama dersinin günlük yaşantılarına olumlu katkı sağladığı görülmektedir. Bu bağlamda, öğretmen adayları drama dersinin sosyal ortamda rahatlık, günlük yaşamda kolay iletişim, espri yapma kabiliyeti, karar alma becerisi, kendinin farkına varma, duygularını rahat ifade etme, romantik ilişkilerde özgüven, farklılıklara saygı gelişime katkı sağladığını belirtmektedir.

3.3. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarının drama dersinin geliştirilmesine yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarının drama dersinin geliştirilmesine yönelik çözüm önerileri	Katılımcılar	Frekans
Drama dersinin tüm eğitim kademelerinde olması gerektiği	K8, K4, K5, K2, K9, K10, K3, K1, K6	9
Drama ders saatlerinin artırılması gerektiği	K1, K4, K5, K6, K8, K10, K3, K7	8
Drama derslerinin üniversitenin ilk yıllarında olması gerektiği	K1, K4, K5, K8, K6, K9, K2, K3	8
Drama derslerinin öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinin tüm bölümlerinde olması gerektiği	K3, K5, K7, K9, K10	5

Drama dersini veren eğitimcilerin alanında uzman olması gerektiği	K2,K6,K7,K8,K9	4
Drama eğitmeninin öğrencilerle beraber uygulamaya katılarak öğrencileri cesaretlendirmesi gerektiği	K3,K5,K6,K8	4
Drama derslerinin uygun dersliklerde olması gerektiği	K2,K4,K5	3

Tablo 3: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğretmen adaylarının drama dersinin geliştirilmesine yönelik çözüm önerileri

Tablo 3'e bakıldığında, öğretmen adayları drama dersinin geliştirilmesine yönelik çözüm önerilerinde bulunmuşlardır. Bu bağlamda, öğretmen adayları drama dersinin tüm eğitim kademelerinde olması, ders saatlerinin artırılması, drama derslerinin üniversitenin ilk yıllarında olması, drama dersini veren eğitimcilerin alanında uzman olması ve drama eğitmeninin öğrencilerle beraber uygulamaya katılarak öğrencileri cesaretlendirmesi gerektiği önerilerinde bulunmuşlardır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı 3. sınıfta öğrenim gören 10 öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Araştırmada Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören öğretmen adaylarının drama dersiyle ilgili görüşleri incelenmiş ve buna ilişkin önerileri ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, elde edilen bulgulara yönelik bazı sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, öğretmen adaylarının drama dersine ilişkin olumlu görüşler belirttiği görülmektedir. Bu bağlamda, öğretmen adayları drama dersinin iletişim kurmalarına, sosyalleşmelerine, empati becerisini güçlendirmelerini, özgüvenlerini geliştirmelerine, psikolojik iyi oluşlarını arttırmalarına, hayal gücü ve benlik saygısını geliştirmelerine ve psikomotor gelişimlerine katkı sağladığını belirtmektedir. Sonuç olarak, drama öğretmen adaylarının kişisel becerilerine olumlu etki ettiği yorumuna varılabilir.

Bunun yanında, öğretmen adayları drama dersinin geliştirilmesine yönelik çözüm önerilerinde bulunmuşlardır. Bu bağlamda, öğretmen adayları drama dersinin tüm eğitim kademelerinde olması gerektiği, ders saatlerinin artırılması gerektiği, drama derslerinin üniversitenin ilk yıllarında olması gerektiği, drama dersini veren eğitimcilerin alanında

uzman olması gerektiği, drama eğitmeninin öğrencilerle beraber uygulamaya katılarak öğrencileri cesaretlendirmesi gerektiği önerilerinde bulunmuşlardır.

Kaynakça

- Adıgüzel, H. Ö. (2013). *Eğitimde Yaratıcı Drama*, (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Akın, A. (2016). Öz-Güven Ölçeği'nin Geliştirilmesi ve Psikometrik Özellikleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (2).
- Kılıçaslan Binici, B. (2010). İlköğretim Okullarında Uygulanan Mesleki Çalışmalarda Yaratıcı Drama Uygulamasının Öğretmenlerin İletişim Becerilerine Etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 8(15).
- Köksal, N. (2007), Eğitim Programları ve Yaratıcı Drama. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1, s. 3-4.
- Körükçü, Ö. (2015). Drama İle İlgili Kavramlar. (Ed. A. Köksal-Akyol). *Okul Öncesi Eğitimde Drama*, s. 10-20. Ankara: Hedef CS Basın Yayın.
- Krueger, R. A.; Casey, M. A. (2000). *Focus Groups: A Practical Guide For Applied Research*. California: SAGE.
- Sağlam, T. (2004). Dramatik Eğitim: Amaç mı, Araç mı? *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 17, s. 4-22.
- Yassa, N. A. (1999). High School Unvolvement İn Creative Drama. *Research İn Drama Education*, 4 (1), s. 37- 49.
- Yeğen, G. (2003). Yaratıcı Drama Öğretim Uygulamaları. [Çevrim İçi: <http://ilkogretimonline.org.tr/vol2say2/wu1.pdf>]. Erişim Tarihi: 14 Nisan 2017.
- Yeşilyurt, E. (2013). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Öz Yeterlik Algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (45), s. 88-104.